

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Міністерство охорони здоров'я
України (до відома)**

**Київська обласна військова
адміністрація**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради «Білоцерківська міська лікарня № 4» (далі – лікарня).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких,

що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 03.10.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо їх усунення, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У порушення вимог пункту 11 Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації (далі – Правила), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 240, фізичне обмеження застосовується на ліжку з панцерною сіткою у присутності інших осіб, які страждають на психічні розлади.

Під час вивчення Журналу застосування фізичного обмеження та медичних карт, виявлено порушення вимог статті 8 Закону України «Про психіатричну допомогу» та пунктів 5, 7 Правил, а саме: у формі первинної облікової документації № 003/о (медична карта стаціонарного хворого) відсутня інформація про застосування фізичного обмеження.

Встановлені численні випадки обмежень прав пацієнтів, зокрема, на пересування та зв'язок із зовнішнім світом, які застосовані працівниками закладу охорони здоров'я відповідно до статті 25 Закону України «Про психіатричну допомогу» у зв'язку із станом здоров'я пацієнтів, без відповідних записів у їх медичній документації. Також встановлено, що пацієнти, які перебувають у лікарні на лікуванні за власною згодою, не можуть виходити за межі відділення за власним бажанням.

У порушення статей 4, 5 Закону України «Про психіатричну допомогу» та Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» під час вивчення медичної документації не вдалося встановити зміст, об'єм та результат забезпечення пацієнтів реабілітаційними послугами, попри наявність у штаті відповідних фахівців. У формі первинної облікової документації пацієнтів № 003/о також відсутня інформація про призначення і виконання

реабілітаційних заходів, що свідчить про належне надання реабілітаційної допомоги.

У лікарні відсутнє відділення невідкладної медичної допомоги (приймальне відділення) відповідно до статті 8.2.1.1. Державних будівельних норм України В.2.2-10:2022 Заклади охорони здоров'я. Будинки і споруди (далі – ДБН). Прийом пацієнтів, які доставляються до лікарні бригадою екстреної медичної допомоги, здійснюється у загальному коридорі стаціонарного відділення, що може ускладнити надання належної медичної допомоги таким пацієнтам.

Під час відвідування лікарні групою НПМ встановлено відсутність належного терапевтичного середовища у психіатричному відділенні, зокрема: палати № 8 та № 9, які розраховані на перебування 7 пацієнтів, мають площу 20 м² та 19 м². Таким чином на кожного пацієнта припадає менше 3 м² (норма площі на одного пацієнта 7 м²). Також приміщення більшості палат психіатричного відділення не укомплектовані твердим інвентарем у достатній кількості, що порушує пункт 36 Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню СРТ/Inf(98)12-part (далі – Стандарти КЗК) та вимоги ДБН. Наявний твердий і м'який інвентар застарілий та потребує оновлення, внутрішнє оздоблення не відповідає вимогам, які зазначені у розділах IV-VI та X Державних санітарних норм і правил, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.02.2023 № 354. Більшість приміщень лікарні потребують ремонту: поверхні стін відділень і палат мають тріщини, ураження грибком, тощо.

У відділенні, розрахованому на 40 осіб, наявні лише 2 електророзетки, які розташовані в коридорі. Зазначене вище не відповідає вимогам пункту 8.2.11.7 ДБН, якими передбачено наявність електророзеток у палатах, із забезпеченням безпеки для пацієнтів.

У порушення пункту 35 Стандартів КЗК через відсутність їдальні, столів та стільців у кімнатах пацієнти змушені здійснювати прийом їжі на приліжкових тумбах. Деякі пацієнти висловили скарги на відсутність можливості приймати їжу за допомогою столових приборів.

У порушення пункту 8.3.3.1 ДБН у лікарні відсутня зона відпочинку для родин пацієнтів та кімната для спілкування з родичами. Під час відвідування група НПМ встановила, що родичі та близькі, які відвідують пацієнтів лікарні, змушені спілкуватися з ними через металеві ґрати в загальному коридорі, у присутності сторонніх осіб.

У порушення пункту 8.3.2.1. ДБН у закладі відсутні палати для ізоляції пацієнтів з підозрою на наявність інфекційного захворювання. При прибутті таких пацієнтів розміщують до стаціонарного відділення лікарні у палати, в яких

перебувають інші пацієнти, що може становити небезпеку для їх здоров'я та загрозу поширення інфекції на території лікарні.

У стаціонарному відділенні лікарні відсутні стенди з інформацією про права і обов'язки пацієнтів, адреси та номери телефонів посадових осіб і гарячих ліній, на які у разі потреби пацієнти могли б звернутися для захисту своїх прав, зокрема, Національної служби здоров'я України, Міністерства охорони здоров'я України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, тощо.

Стаціонарне відділення не пристосовано до вільного пересування маломобільних груп населення через наявність високих порогів та відсутність спеціально облаштованих санітарних зон. При вході в адміністративну будівлю та до психіатричного відділення наявні високі сходи без облаштованого пандуса. Зазначене вище не забезпечує особам з інвалідністю та маломобільним групам населення вільний доступ до приміщень лікарні, що порушує вимоги пункту 5.2.1 та 7.2.1 ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд.

У закладі відсутній алгоритм дій персоналу у разі виникнення надзвичайного стану, що ставить під загрозу життя пацієнтів у разі виникнення надзвичайного стану на території лікарні.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації на відповідній території здійснюють повноваження, зокрема із: управління закладами освіти, установами освіти, закладами охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, надавачами соціальних послуг, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; організації надання ними послуг, у тому числі соціальних,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Київській обласній військовій адміністрації розглянути подання та вжити вичерпних заходів щодо негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради «Білоцерківська міська лікарня № 4», усунення причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку діяльності комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради «Білоцерківська міська лікарня № 4» з метою встановлення причин неналежного функціонування, що потягли порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування.

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради «Білоцерківська міська лікарня № 4» на 8 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№10051.2/23/39.3 від 09.11.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 09.11.2023 22:49
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300